

A „FISHFARM” európai projekt a halgazdálkodók szakképzettségének fejlesztésére

Hat ország (Törökország, Lengyelország, Magyarország, Izland, Olaszország, Livánia) nyolc intézményének, szervezeteinek közreműködésével 2014 októberében befejeződött a „*Qualification of Vocational Education and Skill Training for Aquaculture in Europe – FISHFARM*” című Leonardo da Vinci projekt, melynek fő célkitűzése a haltermeléssel foglalkozó szakemberek továbbképzésének segítése volt. A partnerek közös munkájának eredményeként megszületett egy többnyelvű halgazdálkodással foglalkozó tananyag, mely elektronikus (e-learning) és hagyományos (könyv-) formában is elérhető az érdeklődő szakemberek számára. Az e-learning platform az önképzés olyan eszköze, melyhez minden érdeklődő néhány percet igénybe vevő regisztrálási művelet után csatlakozhat.

A platformon minden olyan információ elérhető, mely a gyakorló haltenyésztő, haltermelő, számára fontos lehet: szöveges dokumentumok (könyvek, tanulmányok, cikkek, bibliográfiák), illetve képek, filmek stb. Ezentúl minden fejezet végén tesztek segítségével ellenőrizhető a megszerzett tudás.

A FISHFARM-nak – mint innovációtranszfer típusú projektnek – az volt a célkitűzése, hogy létrehozzon egy tudományos igényű tananyagot a haltermelés és a ketreces haltartás területén, amely gyakorlati kérdések megoldásában ötleteket, megoldásokat, módszereket nyújt a szakterület érintett szereplőinek. A projekt megvalósítása érdekében létrejött konzorcium európai szinten nyújt segítséget a haltenyésztő, haltermelő gazdaságok számára.

A közös munka eredményeként megszületett tananyag tartalmazza a szakterület vonatkozó jogszabályait és a fenntartható akvakultúra teljes ismeretanyagát. A konzorcium tagjai között található egyetem, kutatóintézet, alapítvány, szövetkezet és egyéb intézmény:

- Balikesir University, Balikesir – koordinátor (Törökország);
- Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale (Törökország);
- Association of Regional Initiatives Development “Lacjum”, Krakó (Lengyelország);
- Tudás Alapítvány, Hódmezővásárhely (Magyarország);
- Eurocultura, Vicenza (Olaszország);
- Institute of Freshwater Fisheries, Reykjavík (Izland);
- Ayvalik Fisheries Cooperative, Balikesir (Törökország);
- Aleksandras Stulginskis University, Kaunas (Litvánia).

Az utóbbi időben megnövekedett a halfehérje iránti kereslet, ami magával hozta a különböző édes- és tengervízi halfajták termelésének növelését. Európában az éves haltermelés 460 000 t, a halfogyasztás pedig 22 kg/fő/év. Magyarországon ugyanez az adat 30 000 t/év, a halfogyasztás mértéke viszont csak 4 kg/fő/év.

Annak ellenére, hogy a korszerű technika megfelelő háttérrel biztosít a termelés magas szintű műveléséhez, mégis szükséges a különböző termelési tényezők optimalizálása a haltenyésztés gazdaságossága érdekében, hogy minimálisra csökkentsük azokat ökológiai hatásokat, melyeket a vízminőségi, mikrobiológiai, toxikológiai hatások, illetve a betegségek okoznak a te-

nyésztett halaknak. Ezen tényezők ismerete és ellenőrzés alatt tartása nélkül nehéz életképes akvakultúra ágazatot működtetni.

A haltakarmányozás során elkövetett hibák nemkívánatos komplikációkhoz vezethetnek, melyek többnyire a munkavállalók nem megfelelő felkészítésére, oktatására vezethetők vissza. A megbízható haltermelés másik fő problémája a magas elhullási arány a lárvaszakasz idején. Azok a tényezők, melyek befolyásolják a lárvák túlélését és minőségét, még nem eléggé ismertek. A versenyképesség érdekében a haltenyésztőknek, -technikusoknak, illetve a szakképzésben és továbbképzésben közreműködő oktatóknak szükségük van korszerű ismereteket nyújtó tananyagokra a tenyésztéssel, a lárvakultúrával, a betegségek kezelésével, a halak biológiájával, a ketreces haltenyésztéssel, -tartással stb. kapcsolatban. A felmérések és a szakirodalom azt jelzi, hogy az az összehangolt erőfeszítés, amely az évek során összegyűlt ismeretanyagot egységes szerkezetben kívánja bemutatni, elengedhetetlen a szakterület fejlődéséhez.

A közös munkával létrehozott tananyag célcsoportjai egyrészt a haltermelők és szakmai szervezeteik, továbbá takarmányozási és takarmány-adalékanyagot előállító cégek, környezetvédelmi szervezetek, halászati és mezőgazdasági oktatási intézmények, illetve politikai döntéshozók Európa-szerte, másrészt a szak- és felnőttképzésben dolgozó tanárok, gyakorlati oktatók.

A projekt eredményei a Tudás Alapítvány és a FISHFARM honlapján érhetők el.

A tananyagfejlesztő munkához és a projekt sikeres befejezéséhez nagyban hozzájárult a Szegedfish Kft. tevékenysége, mely 1932-től napjainkig példamutató munkát végez a szakterületen. Munkásságának kiemelkedő eredménye a szegedi tükrös ponty kitenyésztése és elismertetése. A kft. napi tevékenységének elismerése a 2007. évben kapott Környezetvédelmi díj, 2011-től a szegedi tükrös ponty filé esetében a HÍR-védjegy használata, valamint a szegedi halászlé felvétele a „Turizmus és vendéglátás” ágazati értéktárba 2014-ben.

„Akvakultúra Szegeden – a SZEGEDFISH Kft. tevékenységének tükrében” címen jelent meg magyarul a *Tudás Alapítvány* kiadásában a projekt másik fő terméke, egy kiadvány, mely a halgazdálkodás fontos tudnivalóit és a SZEGEDFISH életét mutatja be tanulmányok és fényképek segítségével.

A könyv fejezetei az alábbi témakörök köré szerveződnek:

- a tananyagfejlesztés megalapozásához készült igényfelmérés eredményének bemutatása;
- a SZEGEDFISH Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft. tevékenységének bemutatása;
- a halastavak üzemeltetése, az étkezési hal termelése;
- szegedi tükrös ponty és feldolgozása;
- 2013. évi CII. törvény a halgazdálkodásról és a hal védelméről;
- magyarországi halfajok;
- halbetegségek;
- közegészségügy, biológiai védelem és a HACCP alkalmazása halgazdálkodásban;
- receptek (halételek);
- képek a SZEGEDFISH életéből.

A könyv adatai:

Mucsi Imre (szerk.): *Akvakultúra Szegeden. A SZEGEDFISH Kft. tevékenységének a tükrében.* Hódmezővásárhely, 2014, Tudás Alapítvány. 169. old., ill., színes.

Halastavak megtekintése Litvániában a 3. projektértekezlet alkalmával

A projekt eredményeinek elérhetősége az interneten:

- Bővebb információk a projektről: <http://tudasalapitvany.hu/projektek/fishfarm>
- A projekt honlapja és az e-learning platform: <http://fishfarmeuropa.eu/fishfarma>
- Facebook: <https://www.facebook.com/leonardo.fishfarm>
- Kézikönyv: <http://tudasalapitvany.hu/projektek/fishfarm/eredmenyek>

Lódi György – Prof. Dr. Mucsi Imre – Palotás János – Sztanó János